

Inovácia = Spotreba

... Približne v polovici minulého storočia začala súťaž národov o najvyššiu spotrebu, takzvaná súťaž o najvyšší hrubý domáci produkt. To, že tento ekonomický parameter je zlý, doslovne škodlivý je už hádam jasné každému ...

Ľudstvo sa v súčasnosti správa tak, akoby malo k dispozícii tri zemegule a pritom má väčšia časť populácie problém vôbec prežiť. Vysoká spotreba prevažne severnej časti zemegule je na úkor tej južnej. Približne v polovici minulého storočia začala súťaž národov o najvyššiu spotrebu, takzvaná súťaž o najvyšší hrubý domáci produkt. To, že tento ekonomický parameter je zlý, doslovne škodlivý je už hádam jasné každému. Napriek tomu sa HDP stále počíta. Dokonca v čase krízy sa možnosť deficitu pre krajiny určila na tri percentá podľa tohto škodlivého parametra. Podľa mňa je to už v zárodku zlá myšlienka. Krajiny, ktoré majú vysoké HDP, môžu v absolútnych hodnotách oveľa viac prekročiť rozpočet a je úplne jedno, čím bolo vysoké HDP dosiahnuté. Spotrebou? Ak by sme za týmto účelom používali parameter, ktorý viac ako na spotrebu myslí napríklad na vzdelanie, sen o nižšej spotrebe a o vzdelanostnej ekonómii by bol reálnejší.

Rád by som však na tomto mieste ponúkol niekoľko myšlienok o inovácii. Počúvame to od rána do večera. Počúvame to všade. Takmer zázračný liek na všetko nech sa stane inovácia. Z inovácie sa stala ikona modernej konkurencieschopnej firmy, regiónu, či krajiny. Musíme skracovať inovačné cykly. Kto neinovuje, ten neprežije. A podobne.

Existuje veľmi veľa definícií, čo je inovácia. Základnou myšlienkou všetkých definícií inovácie je, že ide o zmenu, ktorá prinesie komerčný efekt. Každý si však definíciu vždy trochu upraví tak, aby mu vyhovovala pre jeho potrebu, napríklad pre výzvu na čerpanie finančných prostriedkov alebo pre publikáciu o inovačnom manažmente. Osobne sa mi najpravdivejšou definíciou inovácie javí nasledovná:

Inovácia je nástroj zabezpečujúci zvyšovanie spotreby.

Nie je totiž inovácia ako inovácia. Z hľadiska sledovania spotreby môže existovať zlá inovácia a dobrá inovácia. Dobrá inovácia je napríklad generačná zmena záznamu obrazu. Z VHS magnetických pásov na pamäťové čipy. Táto inovácia priniesla väčší výkon pri rovnakej spotrebe, navyše jej vývoj priniesol aj nárast vedomostí. Na druhej strane komerčne veľmi úspešná inovácia, vymeniteľné tlačidlá - imidžovky na mobilných telefónoch predstavovala hlavne zvýšenie spotreby. Nových vedomostí to veľa neprinieslo. Mohlo by sa trochu zovšeobecniť, že veľké inovácie - supervedomosti vložené do produktov nezvyšujú až tak veľa spotrebu. Drobné inovácie bez žiadnych nových vedomostí áno.

V používaných, skoro až sebazničujúcich prístupoch inovačného manažmentu kraľuje požiadavka na skracovanie inovačných cyklov. Zjednodušené si to môžeme predstaviť, že inovovaný produkt prichádza na trh stále častejšie. Nech čo i len s drobnou zmenou. Môžem predsa používať televízor 10 rokov, kým nepríde televízor vyrobený na novom princípe, televízor novej generácie. Požiadavka skracovania inovačných cyklov znamená priniesť stále nové a nové typy len s drobnými zmenami a slúžiace napríklad len 5 rokov.

Dospel som teda k presvedčeniu, že drobné inovačné zmeny len zvyšujú spotrebu. Oddialením týchto drobných inovačných zmien sa znižuje spotreba. Na druhej strane vyššia úroveň vedomostí prináša zásadné inovačné zmeny, takže snaha o veľké inovácie prináša spoločnosti viac vedomostí.

Počul som jednu zaujímavú myšlienku o spoločenskej zodpovednosti starých rodičov. Ide o myšlienku, že rodičia sa snažia pre svoje deti zabezpečiť pohodlný život. Takmer im je jedno ako to dosiahnu, hlavný cieľ je zabezpečiť všetko čo majú spolužiaci a ešte o niečo viac. Starí rodičia, prichádzajúci do tretieho veku, do toho pokojnejšieho a múdrejšieho, začínajú uvažovať viac spoločensky zodpovedne a pýtajú sa sami seba: „Chcel som naozaj, aby moje vnúčatá žili v takomto svete? Aký svet sme vybudovali?“ Znejúce takmer ako sebaučítka.

Zatiaľ nie som dedko, i keď sa k tejto životnej méte približujem míľovými krokmi.

Uvedomujem si však, že tento svet je neudržateľný. Ako by aj mohol byť. Veď žijeme len na jednej zemeguli.